

แนวปฏิบัติที่ดี
เรื่อง การดำเนินการเชิงรุก
เพื่อการตรวจสอบความถูกต้องตามกระบวนการงาน
สำนักตรวจสอบภายใน มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

การดำเนินการเชิงรุก เพื่อการตรวจสอบความถูกต้องตามกระบวนการงาน

ความสำคัญ

ปัจจุบันการตรวจสอบภายในได้พัฒนาบทบาทและรูปแบบการตรวจสอบ โดยมุ่งเน้นที่จะเปลี่ยนทัศนคติที่บุคคลภายนอกมักมองในด้านลบ จากการจับผิดมาเป็นการส่งเสริมให้งานประสบความสำเร็จหรือเพิ่มคุณค่าให้กับองค์กร ดังนั้น ผู้ตรวจสอบภายในจึงต้องมีการดำเนินการเชิงรุกแบบก้าวหน้าและสร้างสรรค์ (Proactive and Constructive) โดยทำหน้าที่ในการส่งเสริมการทำงานให้มีความถูกต้องตามกระบวนการงาน หรือกระตุ้นให้เกิดสิ่งที่ดี (catalyst) รวมทั้งการป้องกันไม่ให้เกิดปัญหา ไม่ใช่การแก้ไขปัญหาในภายหลัง

การดำเนินการเชิงรุก (Proactiveness)

การดำเนินการเชิงรุก หมายถึง การเล็งเห็นปัญหาหรือโอกาสพร้อมทั้งจัดการเชิงรุกกับปัญหานั้นโดยอาจไม่มีใครร้องขอ และอย่างไม่ย่อท้อ หรือใช้โอกาสนั้นให้เกิดประโยชน์ต่องานตลอดจนการคิดริเริ่มสร้างสรรค์ใหม่ๆ เกี่ยวกับงานด้วย เพื่อแก้ปัญหา ป้องกันปัญหา หรือสร้างโอกาสด้วย

พฤติกรรมที่แสดงให้เห็นถึงการดำเนินการเชิงรุก (Proactiveness)

- ✦ การเห็นปัญหาหรือโอกาสระยะสั้นและลงมือดำเนินการ
- ✦ มีการจัดการปัญหาเฉพาะหน้าหรือเหตุวิกฤติ
- ✦ มีการเตรียมการล่วงหน้า เพื่อสร้างโอกาส หรือหลีกเลี่ยงปัญหาระยะสั้น ระยะปานกลาง และระยะยาว

การพัฒนาสมรรถนะด้านการดำเนินการเชิงรุก (Proactiveness) สำหรับการปฏิบัติงานตรวจสอบภายใน

- ✦ ต้องเล็งเห็นปัญหา อุปสรรค และหาวิธีแก้ไขโดยไม่รอช้า
- ✦ ต้องรู้จักเล็งเห็นโอกาสและไม่รีรอที่จะนำโอกาสนั้นมาใช้ประโยชน์ในงาน
- ✦ ลงมือทันทีเมื่อเกิดปัญหาเฉพาะหน้าหรือในเวลาวิกฤติ โดยอาจไม่มีใครร้องขอ และไม่ย่อท้อ
- ✦ แก้ไขปัญหาอย่างเร่งด่วน ในขณะที่คนส่วนใหญ่จะวิเคราะห์สถานการณ์และรอให้ปัญหาคืบคลานไปเอง
- ✦ รู้จักคาดการณ์และเตรียมการล่วงหน้าเพื่อสร้างโอกาส หรือหลีกเลี่ยงปัญหาที่อาจเกิดขึ้นได้ในระยะสั้น, ระยะปานกลาง และระยะยาว
- ✦ ทดลองใช้วิธีการที่แปลกใหม่ในการแก้ไขปัญหาหรือสร้างสรรค์สิ่งใหม่ให้เกิดขึ้นในวงราชการ
- ✦ คิดนอกกรอบเพื่อหาวิธีการที่แปลกใหม่และสร้างสรรค์ในการแก้ไขปัญหาที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคต
- ✦ สร้างบรรยากาศของการคิดริเริ่มให้เกิดขึ้นในหน่วยงานและกระตุ้นให้เพื่อนร่วมงานเสนอความคิดใหม่ ๆ ในการทำงาน เพื่อแก้ไขปัญหาหรือสร้างโอกาสในระยะยาว

การตรวจสอบความถูกต้องตามกระบวนการงาน (Concern for Order)

การตรวจสอบความถูกต้องตามกระบวนการงาน หมายถึง ความใส่ใจที่ปฏิบัติงานให้ถูกต้อง ครบถ้วน มุ่งเน้นความชัดเจนของบทบาทหน้าที่ และลดข้อบกพร่องที่อาจเกิดจากสภาพแวดล้อม โดยติดตาม ตรวจสอบการทำงาน หรือข้อมูลตลอดจนพัฒนาระบบการตรวจสอบเพื่อความถูกต้องของกระบวนการงาน

พฤติกรรมที่แสดงให้เห็นถึงการตรวจสอบความถูกต้องตามกระบวนการงาน (Concern for Order)

- ✚ มีความต้องการความถูกต้อง ชัดเจนในงาน และรักษากฎ ระเบียบ
- ✚ มีการตรวจทานความถูกต้องของงานที่ตนรับผิดชอบอย่างละเอียด เพื่อความถูกต้อง
- ✚ มีการดูแลความถูกต้องของงาน ทั้งของตนและผู้อื่นที่อยู่ในความรับผิดชอบของตน
- ✚ มีการตรวจสอบความถูกต้องรวมถึงคุณภาพของข้อมูลหรือโครงการ
- ✚ มีการพัฒนาระบบการตรวจสอบ เพื่อความถูกต้องตามขั้นตอน และเพิ่มคุณภาพของข้อมูล

การพัฒนาสมรรถนะด้านการตรวจสอบความถูกต้องตามกระบวนการงานสำหรับการปฏิบัติงานตรวจสอบภายใน

- ✚ ต้องมีความการให้ข้อมูล และบทบาทในการปฏิบัติงาน มีความถูกต้อง ชัดเจน
- ✚ ต้องรู้จักดูแลการปฏิบัติงานให้เกิดความเป็นระเบียบ
- ✚ ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ และขั้นตอน ที่กำหนด อย่างเคร่งครัด
- ✚ มีการตรวจทานความถูกต้องของงานที่ตนรับผิดชอบอย่างละเอียด เพื่อความถูกต้อง
- ✚ มีการตรวจสอบความถูกต้องของงานในหน้าที่ความรับผิดชอบของตนเอง
- ✚ มีการตรวจสอบความถูกต้องงานของผู้อื่น ตามอำนาจหน้าที่ที่กำหนดโดยกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง
- ✚ มีการตรวจความถูกต้องตามขั้นตอนและกระบวนการงานทั้งของตนเองและผู้อื่นตามอำนาจหน้าที่
- ✚ มีการบันทึกรายละเอียดของกิจกรรมในงานทั้งของตนเองและของผู้อื่น เพื่อความถูกต้องของงาน
- ✚ มีการตรวจสอบรายละเอียดความคืบหน้าของโครงการตามกำหนดเวลา
- ✚ มีการตรวจสอบความถูกต้อง ครบถ้วน และคุณภาพของข้อมูล
- ✚ ต้องสามารถระบุข้อบกพร่องหรือข้อมูลที่หายไป และเพิ่มเติมให้ครบถ้วน เพื่อความถูกต้องของงาน
- ✚ มีการพัฒนาระบบการตรวจสอบ เพื่อความถูกต้องตามขั้นตอน และเพิ่มคุณภาพของข้อมูล